

Laat de kansen van peuters niet afhangen van hun achtergrond

Rinda den Besten en Sharon Gesthuizen– 2:00, 28 maart 2018

OPINIE Zorg voor een voorziening waar alle peuters heen kunnen. Dat bepleiten PO Raad-voorzitter Rinda den Besten en Sharon Gesthuizen, voorzitter Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang.

Nederland staat bekend om de vroege selectie van jonge kinderen. Het kabinet voegt hier een nieuwe dimensie aan toe. Het gevolg van het voorgestelde beleid is dat onze kinderen al met 2,5 jaar worden gescheiden. Sommige peuters gaan naar de kinderopvang in de buurt, andere peuters naar een voorschool een buurt verderop. En sommige peuters gaan helemaal nergens naartoe. Het kabinet laat het aan de Kamer om te bepalen welke peuters in aanmerking komen voor kinderopvang en hoeveel peuters in aanmerking komen voor de voorschool. Er is brede maatschappelijke steun vanuit de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Brancheorganisatie Kinderopvang, Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang, Sociaal Werk Nederland en PO-Raad om te zorgen dat alle kinderen naar een peutervoorziening kunnen.

Gemeenten, schoolbestuurders, kinderopvangorganisaties én ouderorganisaties hebben een plan ontwikkeld waardoor alle peuters naar een peutervoorziening mogen, net zoals alle kinderen van vier jaar naar school mogen. Ze moeten niet, ze mogen wel. Er is aandacht voor maatwerk, aandacht voor de brede ontwikkeling van peuters en in het bijzonder van peuters die achterstanden vertonen.

Het voordeel van zo'n peutervoorziening voor alle peuters? Dat zij zich spelenderwijs optimaal kunnen ontwikkelen. Dat zij met een vliegende start kunnen beginnen aan de basisschool. Dat zij al van jongs af aan samen opgroeien. Dat hun ouders flexibeler kunnen zijn in (het zoeken naar) werk. En dat, als hun ouders werk gevonden hebben, de kinderen niet van voorziening hoeven wisselen.

Wie op jonge leeftijd de boot mist, haalt de achterstand op de basisschool maar moeilijk in

Waarde aangetoond

Een integrale voorziening is in veel gemeenten al gemeengoed. Lokale partners hebben niet gewacht op het kabinet, maar hebben de afgelopen jaren vergaande stappen richting een integrale voorziening voor peuters gezet. Zo werken zij met kracht aan gelijke kansen voor kinderen. Ons voorstel, op basis waarvan we samen met het kabinet willen kijken hoe we dit landelijk (én budgetneutraal) kunnen vormgeven, stuit, gelet op de beantwoording van Kamervragen hierover, op een keihard nee.

Volgens de minister is 'de meerwaarde van een basisvoorziening voor alle kinderen niet aangetoond'. Die meerwaarde is er echter wel degelijk en is ook aangetoond. Het ligt er maar aan naar welke meerwaarde je op zoek bent. Menig gebied in de hersenen is immers vrijwel geheel gevormd voordat kinderen vier worden. Medewerkers in de kinderopvang weten als geen ander hoe ze die hersengebieden spelenderwijs kunnen ontwikkelen. Taalontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling zijn in deze jaren cruciaal, want wie op die jonge leeftijd de boot mist, haalt de achterstand op de basisschool maar moeilijk in. Zeker als ouders zich geen dure bijlessen kunnen permitteren.

Ook het ministerie van sociale zaken laat weten dat het geld dat het uitgeeft aan kinderopvang alleen beschikbaar is voor kinderen van ouders die werken. Voor die kinderen mag de bijdrage die de overheid daaraan levert zelfs nog wat omhoog. Voor de anderen niet. Zo hebben niet alle kinderen recht op een brede ontwikkeling en een goede voorbereiding op de basisschool. Dat de met andere overheidsmiddelen bestreden segregatie in onze samenleving zo juist al op jonge leeftijd begint, is iets wat men blijkbaar op de koop toe neemt.

Lokale werkelijkheid

Dit hinken op twee gedachten illustreert het verschil tussen de lokale en de Haagse werkelijkheid, tussen de dagelijkse ervaringen van pedagogisch medewerkers, leerkrachten op de basisschool en gemeentebestuurders enerzijds en de opvattingen van landelijke beleidsmakers anderzijds.

Vorig jaar verscheen het rapport van de Taskforce samenwerking onderwijs en kinderopvang met het advies aan het Rijk om een basistoegangsrecht voor kinderen van twee tot vier jaar in te stellen.

“Door samen te spelen, leren kinderen van elkaar. (...) Alle peuters moeten samen kunnen opgroeien, zich samen kunnen ontwikkelen en samen gebruik kunnen maken van een goede peutervoorziening” schreef de taskforce. Het Ser-advies ‘Gelijk goed van start’ uit 2016 heeft dezelfde strekking. De - segregatie in het onderwijs neemt bovendien toe, zo concludeerde de Onderwijsinspectie in 2016. Volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau kan segregatie worden bestreden als de toegankelijkheid van opvang verbetert. Door, onder meer, de kinderopvangtoeslag ook beschikbaar te stellen voor ouders die niet werken. De adviezen laten daarbij alle ruimte voor ouders: kinderen móeten niet naar de opvang, maar ze mógen wel. Allemaal.

Kinderen moeten zich in een doorgaande lijn kunnen ontwikkelen, zonder barrières. De Tweede Kamer kan dit regelen door het maatschappelijke pleidooi voor een peutervoorziening te omarmen. Het plan ligt klaar, de Kamer hoeft het slechts in te koppen. Zodat de kansen van peuters niet langer afhangen van hun achtergrond. En zodat een peuter in Sluis hetzelfde recht heeft op ontwikkeling als een peuter in Groningen.

Gemeenten staan klaar om partijen uit onderwijs, sociaal werk, kinderopvang en zorg bij elkaar te brengen. Om te zorgen voor goede huisvesting. Samen willen we werken aan de toekomst van de volgende generaties.

Dit artikel is tot stand gekomen door vijf brancheorganisaties, namens deze Rinda den Besten (Primair onderwijs) & Sharon Gesthuizen (Kinderopvang)